

Uitvoeringsagenda Wmo gemeente Doetinchem 2015 (gedeelte over het OGGz)

Inhoudelijke uitwerking

OGGz, maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

Doetinchem is centrumgemeente voor de OGGz, maatschappelijke opvang en beschermd wonen voor de regio Achterhoek. Bij de OGGz gaat het om beleid en de voorzieningen, die gericht zijn op de groep kwetsbare burgers in onze samenleving met een opeenstapeling van problemen op meerdere leefgebieden. Daarbij gaat het dan om combinaties van schulden, huiselijk geweld, verslaving, huisuitzetting, zelfverwaarlozing, vereenzaming, dakloosheid, woonoverlast of opvoedingsproblematiek e.d.

Bij meervoudige problematiek spelen vaak allerlei instanties en voorzieningen een rol. Het is dan essentieel dat deze goed op elkaar afgestemd ingezet worden.

De opgaaf en uitdaging is om voor de mensen met meervoudige problemen de keten op de verschillende niveaus goed sluitend te maken en te laten functioneren. Bij de doelgroep OGGz wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de maatwerkgedachte. De ondersteuning moet ertoe bijdragen dat de inwoner (cliënt) binnen de eigen mogelijkheden verantwoordelijkheid neemt voor zijn of haar eigen leven.

Gemeentelijke kerntaken

Alle gemeenten zijn individueel verantwoordelijk voor de taken op het gebied van OGGz, maatschappelijk opvang en beschermd wonen. Lokaal is er beleid nodig op het gebied van welzijn, jeugd, opvoeding, inkomen en gezondheid om te voorkomen dat mensen afglijden. Het gaat dan om preventie en voeginterventie. Daarnaast is er goede nazorg nodig om de situatie stabiel te houden en daarmee terugval te voorkomen.

Taak Centrumgemeente Doetinchem

Doetinchem heeft als centrumgemeente voor de OGGz, maatschappelijke opvang en beschermd wonen een specifieke taak.

Zij ontvangt jaarlijks een rijksbijdrage om vanuit haar regierol in regionaal aanbod te kunnen voorzien voor deze kwetsbare groep mensen afkomstig uit de eigen regio. Als kerntaken van deze rijksbijdrage worden benoemd:

- Toeleiding naar zorg en afspraken hierover, zoals bijvoorbeeld bevorderen van ketensamenwerking, afspraken over bemoeizorg.
- Bieden van preventie en ambulante voorzieningen voor verslaafden.
- Bieden van tijdelijke opvang aan feitelijk en residentiële daklozen.
- Verantwoordelijkheid voor de beschermd wonen, voor wat betreft de regie op de plaatsing van de cliënten voor deze voorziening en toekenning van het budget.

Landelijke Toegankelijkheid

Sinds 2011 is er landelijk overeenstemming bereikt over het principe regiobinding in de maatschappelijke opvang. Dit houdt kort gezegd in, dat daklozen die zich melden bij een opvanginstelling worden overgedragen aan gemeenten waar zij de beste kansen hebben op rehabilitatie. In het algemeen is dat de gemeente waar de persoon vandaan komt of een sociaal netwerk heeft. Gemeenten hebben zich verplicht aan een dergelijke overdracht mee te werken. Een en ander is geschreven in de Handreiking Landelijke Toegankelijkheid Maatschappelijke Opvang. Door de VNG en de Federatie Opvang is een project gestart om de

uitvoering van de landelijke toegankelijkheid te verbeteren. De handreiking zal herschreven worden.

Centrumgemeente Doetinchem heeft beleidsregels opgesteld over de uitvoering van de landelijke toegankelijkheid en hierover afspraken gemaakt met IrisZorg. Onderzocht zal worden of deze beleidsregels aansluiten bij de nieuwe handreiking.

Voorzieningen

Doetinchem heeft als centrumgemeente het doel om het voorzieningenniveau op peil te houden voor wat betreft de dag- en nachtvoorziening, crisisopvang en de beschermde woonvoorzieningen. Daarnaast zal er de komende jaren zorgvuldig onderzocht worden, welke voorzieningen eventueel geleidelijk afgebouwd kunnen worden naar ambulante zorg.

Binnen de maatschappelijke opvang wordt ingezet op doorstroom en uitstroom uit de opvangvoorzieningen. Centraal staat een persoongerichte benadering, waarbij een individueel zorgplan wordt gemaakt op alle leefgebieden om te komen tot zoveel mogelijk zelfredzaamheid.

Afspraken met regiogemeenten

Jaarlijks worden er afspraken gemaakt met de regiogemeenten, die zijn vastgelegd in het regionaal convenant OGGz, maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

De afspraken houden onder andere in:

- Samenwerking op het gebied van preventieve ambulante maatschappelijke opvang en het preventieve verslavingsbeleid in de regio Achterhoek.
  - Samenwerking op het gebied van beschermd wonen in de regio Achterhoek
  - Afspraken over landelijke toegankelijkheid.
  - Op peil houden van de voorziening voor de maatschappelijke opvang en beschermd wonen regionaal.
  - Samenwerking op het gebied van de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, gericht op slachtoffers, plegers en getuigen van geweld (meestal kinderen)
- Samenwerking is een van de belangrijkste succesfactoren van een effectieve OGGz-aanpak.

Toegang voor OGGz, maatschappelijke opvang en beschermd wonen

De toegang is in alle gemeenten op gelijksoortige wijze geregeld via een team van generalisten of via buurtcoaches waar inwoners met een ondersteuningvraag terecht kunnen. Indien het om een complexe ondersteuningvraag gaat, wordt er gekeken naar een gerichte oplossing.

Voor de doelgroep dak- en thuislozen, ligt de toegang iets anders. Voor een deel van de doelgroep is niet duidelijk tot welke gemeente, wijk of generalist zij behoren. De intake zal daarom ook plaatsvinden via de Centrale Toegang van IrisZorg. Met de cliënt wordt overlegd welk traject wordt ingezet en/of er gebruik gemaakt wordt van de dag- en nachtopvang.

De toegang tot beschermd wonen kent meerdere ingangen. Bij beschermd wonen gaat het veelal om mensen met psychische of psychosociale problemen die zelf niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Het gaat om cliënten, die (op dit moment) in een intramurale beschermde woonvoorziening wonen met 24-uurs toezicht. Er is een overlap met de populatie van de maatschappelijke opvang (voormalige daklozen). Een groot gedeelte van de populatie voor beschermd wonen komt uit behandeling in een kliniek (en dus niet uit een wijk). In de regio Achterhoek gaat het om 588 unieke cliënten en is er ongeveer 26 miljoen euro beschikbaar (volgens de meicirculaire 2014). Alle gemeenten zijn verantwoordelijk voor

het bieden van een maatwerkvoorziening in de vorm van beschermd wonen. Een hulpvraag kan lokaal via een generalist binnenkomen, via een huisarts of een specialist van een instelling. Er zal een afweging gemaakt worden, welk zorgtraject het beste ingezet kan worden. Er vindt nauwe afstemming plaats met de mid-office van de centrumgemeente. Indien noodzakelijk zal er een onafhankelijk advies worden ingewonnen. De administratieve afhandeling, de bewaking van het aantal plekken, de financiële afwikkeling enz. zal door de centrumgemeente worden uitgevoerd. Wij willen in de toekomst de gebruikers van beschermd wonen zoveel mogelijk laten wonen in woonwijken en zo min mogelijk in geclusterde voorzieningen.

Voor 2015 richten we ons met name op nieuwe cliënten en de cliënten van wie de indicatie afloopt. Vanwege de overgangstermijn van 5 jaar hoeft nog niet iedereen in 2015 opnieuw beoordeeld te zijn. Verwacht wordt dat een deel van de cliënten beschermd wonen over kunnen gaan naar zelfstandig wonen met ambulante begeleiding. Hierdoor kan er op termijn een bezuiniging gerealiseerd worden. PGB blijft ook binnen beschermd wonen een mogelijkheid.

Criteria voor cliënten voor beschermd wonen zijn.

- Gericht op het afwenden van een gevaar voor de cliënt of anderen.
- Iemand met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat is zich op eigen kracht te handhaven in de eigen bestaansvoorwaarden, zoals onderdak, voedsel, inkomen, sociale contacten of zorg.
- Iemand heeft veel structuur nodig op alle levenssterreinen en een sterke gestructureerde dagindeling.
- Iemand is nauwelijks in staat om sociale relaties te onderhouden of een dag in te vullen.
- Iemand die 24-uur begeleiding nodig heeft.

Landelijk wordt er gewerkt aan een screeningsinstrument ggz. De uitkomst van het screeningsinstrument dient optimaal aan te sluiten bij de indicatiestelling van het CIZ voor de Wet Langdurige Zorg, de beschikking van de gemeente voor de Wmo en het akkoord van de zorgverzekeraar voor de Zorgverzekeringswet.

Overgangsregeling beschermd wonen

Voor inwoners, die per 1 januari 2015 een indicatie hebben voor beschermd wonen, geldt een overgangsregeling. Zij kunnen gebruik blijven maken van beschermd wonen gedurende een bepaalde termijn. Deze termijn is ten minste vijf jaar. Of als de lopende indicatie voor een kortere periode geldt, voor de nog resterende duur van die indicatie.

Afspraken met de aanbieders

Voor beschermd wonen zullen afspraken worden gemaakt met zorgaanbieders, die nu die zorg leveren, door middel van subsidieafspraken. Daarnaast worden er afspraken gemaakt over kwaliteit en toekomstige ontwikkeling.

Voor de OGGz en maatschappelijke opvang gelden de afspraken met de instellingen voor maatschappelijk opvang. Met deze instellingen zullen ook afspraken gemaakt worden over kwaliteit en toekomstige ontwikkelingen.

De regiogemeenten zullen hierbij nadrukkelijk betrokken worden.

Dagbesteding

Het hebben van daginvulling en dagstructuur blijkt voor mensen in complexe zorgsituaties essentieel. Zonder dagstructuur is het risico op terugval en probleemescalatie levensgroot. Dit aandachtspunt moet een plaats krijgen bij de gemeentelijke uitwerkingen.

Er zijn diverse voorzieningen voor dagbesteding voor deze inwoners, bijvoorbeeld de dagopvang van IrisZorg en diverse inloopvoorzieningen (o.a. Villa Eigen Bedreivigheid, Hier)

Preventie

Met behulp van de opgebouwde infrastructuur, voorzieningen en maatregelen is het mogelijk om aan de hand van signalen vroegtijdiger inzet te organiseren om te voorkomen dat complexe zorgsituaties escaleren en helemaal vastlopen. Extra aandacht voor preventie en het voorkomen van escalatie. Dit is in eerste instantie een taak van de generalisten, maar ook voor huisartsen, ervaringsdeskundigen enz.

Wonen

Passende woonconcepten en beschermde woonvormen bieden de mensen met een opeenstapeling van problemen (zoals bijv. daklozen) de mogelijkheid geleidelijke stapjes te zetten op de woonladder.

Het is nodig daarom te blijven inzetten op de realisatie van voldoende capaciteit van dit soort woonplekken gespreid over de gemeente en regio. Het is hierbij van belang dat goede, betaalbare woningen beschikbaar zijn. Afspraken met de woningbouwcorporaties zijn hierbij van essentieel belang. Monitoring vindt plaats in het registratiesysteem van Thuis in de Achterhoek.

Langdurige Zorg (WLZ)

Inwoners, die langdurige zorg 24-uur nodig hebben blijven onderdeel uitmaken van zorgverzekeringswet. De komende maanden zal dit verder uitgewerkt worden en afspraken met uitvoerders van de zorgverzekeringswet gemaakt moeten worden.

Inloopfunctie GGZ

De inloop GGZ is bedoeld voor cliënten GGZ en burgers met een beperkte zelfredzaamheid. Zij kunnen er in een veilige setting (georganiseerde) activiteiten ondernemen en zelfvertrouwen opbouwen. De deelnemers doen mee op basis van wat ze kunnen. De inloop GGZ is een breed toegankelijke, open en laagdrempelige voorziening in het gebied, waar iedereen in principe kan binnenlopen en gebruik van kan maken. Bij de verschillende locaties voor inloop GGZ, zal wel gedifferentieerd worden naar de verschillende doelgroepen (onder meer dak- en thuislozen), verslaafden en mensen met diverse psychische problematiek.

De inloop GGZ staat in nauwe samenwerking met de wijkgerichte aanpak. In samenwerking met medewerkers van zorgaanbieders met een inloopfunctie, cliëntenorganisaties en leden van cliëntenraden zal een overleg gestart worden en worden uitgangspunten voor de inloop GGZ voor de komende jaren opgesteld. Dit is de basis waarop verdere afspraken worden gemaakt met diverse partners en de gemeenten. Tevens zal onderzocht worden op welke schaal de inloop wenselijk en noodzakelijk is.

Er zit geen korting op deze taak. Er worden diverse organisaties genoemd die een inloopvoorzieningen bieden onder andere IrisZorg, Stichting Cliënteninitiatieven Doetinchem, Villa Eigen Bedreivigheid, GGNet en Stichting Hier.

Huiselijk geweld en AMHK

Hulp aan slachtoffers van huiselijk geweld vindt in principe ambulante plaats via de wijkteams of de generalisten. Indien er een ernstig incident heeft plaatsgevonden, dan worden de veiligheidsrisico's in kaart gebracht. Vanaf 2015 kunnen meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling gemeld worden bij het nieuwe meldpunt van het Advies Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld (AMHK). Dit meldpunt zit fysiek in Apeldoorn, gezien de veiligheidsregio Noord-Oost Gelderland. Stimenz zal de intake en uitvoering verzorgen. Er

vindt nauwe afstemming plaats met de wijkteams of generalisten. Indien terugkeer in een wijk nog niet haalbaar is en er opvang nodig is, wordt er een onderzoekt welke maatwerkvoorzieningen het beste past. Hierbij moet de geheimhouden van het verblijfadres bij het aanvragen van de beschikking in de back-office goed geborgd zijn. Vervolgens blijven de betrokken generalisten het proces goed bewaken, in samenspraak met de begeleider van de opvang.

Het bieden van voorlichting, preventie en het bestrijden van huiselijk geweld is een taak van elke gemeente. Arnhem heeft als centrumgemeente voor de vrouwenopvang hierin een bijzondere verantwoordelijkheid. In 2014 is de regiovisie Huiselijk geweld en Kindermishandeling vastgesteld. Hierbij ligt de nadruk op gerichte preventie, signalering, het verminderen van handelingsverlegenheid en nazorg. Een en ander in nauwe samenwerking met de wijkteams en generalisten. Het veiligheidsaspect verdient hoge prioriteit. Verder dient er specifieke aandacht te zijn voor oudermishandeling, eengerelateerd geweld en slachtoffers van loverboys en mensenhandel. Centrumgemeente Doetinchem zal een uitvoeringsplan huiselijk geweld en kindermishandeling opstellen samen met de gemeenten in de regio Achterhoek.

Wet Meldcode

Sinds 1 juli 2013 is de Wet meldcode van kracht. Iedere maatschappelijke instelling dient een meldcode te hanteren bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze meldcode is in feite een stappenplan dat beschrijft wat professionals moeten doen bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. In de regio Achterhoek sluit de meldcode nauw aan bij ZorgOog Achterhoek. Alle gemeenten hebben de wettelijke taak van toezicht en handhaving in dit kader. Elke gemeente dient een of meerdere aandachtsfunctionarissen aan te wijzen. In de gemeente Doetinchem zijn twee aandachtsfunctionarissen.

Meldpunt Loverboys

De regio Achterhoek heeft sinds september 2013 een meldpunt Loverboys Jeugd Prostitutie regio Achterhoek. Het meldpunt richt zich op een speciale aandacht voor slachtoffers, jeugdprostitutie en loverboys. Het hulptraject voor deze doelgroep richt zich op op maat gesneden hulptrajecten en vragen om specifieke ketenaanpak. Het meldpunt is ondergebracht bij het Steunpunt Huiselijk Geweld van Moviera in Arnhem en zal vanaf 2015 onderdeel uitmaken van het nieuwe Advies en Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld (AMHK) in Apeldoorn.

Wet tijdelijke huisverbod

Op 9 oktober 2008 is de Wet Tijdelijk Huisverbod ingesteld. Het huisverbod houdt in dat een plegger van huiselijk geweld in beginsel tien dagen zijn of haar woning niet meer in mag en in die periode ook geen contact mag opnemen met de partner of de kinderen. De maatregel biedt de mogelijkheid om in een noodsituatie te voorzien in een afkoelingsperiode waarbinnen de nodige hulpverlening op gang kan worden gebracht en escalatie kan worden voorkomen.

Het huisverbod kan ook worden opgelegd bij kindermishandeling of een ernstig vermoeden daarvan. Het huisverbod wordt in de vorm van een beschikking uitgereikt door de burgemeester of door de politie indien zij daartoe wordt gemandateerd.

De burgemeester kan afhankelijk van de situatie het huisverbod verlengen tot maximaal vier weken. Een uithuis geplaatste die zich niet aan het huisverbod houdt, kan maximaal twee jaar gevangenisstraf krijgen of een taakstraf. De uithuis geplaatste heeft de mogelijkheid om tegen het huisverbod in beroep te gaan bij de bestuursrechter. Elke gemeente heeft afspraken over

de procedure hoe te handelen bij een huisverbod. Het Advies en Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld (AMHK) geeft slachtoffers en andere betrokkenen bij huiselijk geweld informatie en advies welke stappen genomen moeten worden om het geweld te doen stoppen.